

Odůvodnění správných odpovědí – testy KALIBRO pro 5. ročníky (školní rok 2017/18, varianta B)

Správné odpovědi jsou vyznačeny **zelenou barvou**, nesprávné **červenou**. Černou barvu mají položky v úlohách na pořadí, text odůvodnění v úlohách, v nichž se odpovídá hodnotou (výsledkem výpočtu) a úvodní vysvětlení u některých úloh.

1B Český jazyk

A – Hlavní sdělení

Celá ukázka je vlastně vyprávěním příběhu o tom, jak ovce opakovaně vyhrávaly nad ošetřovateli ze ZOO a nad zvěrolékařem-specialistou. Ukazuje tedy, že **ani odborník nemusí zvítězit nad přirozeností zvířat**.

B – Co by mohly říkat?

1. Stařík se o ovce od jara do podzimu nestaral a ony se o sebe postaraly samy. Kdyby uměly mluvit, mohly by si to také říkat.
2. To není pravda – lidé je nejspíš také viděli. Paní z úřadu například věděla, že se ovce živí odpadky z popelnic.
3. To by si mohly říkat v okamžiku, kdy se nenechaly do sítí nahnat.
4. Kdyby byly tak chytré, jak vypravěč naznačuje, věděly by, že je uspávací střely neuspí. Kdyby uměly mluvit, mohly by si to také říkat.
5. To se nestalo – ovce se rozutekly.
6. Vypravěč podává příběh tak, že si to ovce mohly myslet. Kdyby uměly mluvit, mohly by si to také říkat.

C – Čím nám pomáhá?

1. Opravdu to dlouho nevíme a jsme zvědaví, jak to dopadne.
2. Například „specialista“ nebo „narkotizační“ jsou cizí slova, odstavce jsou docela dlouhé.
3. Nic takového v ukázce nenajdeme.
4. V každém novém pokusu se objevuje nějaký nový „figl“ – od lidí i od ovcí.
5. Ano, vysvětluje, jak ovce unikly i proč nepomohla ani narkotizační pistole.
6. Líčení je opravdu zábavné a představa, že ovce jednají promyšleně, sledování děje pomáhá.

D – Proč myslí na posměch?

1. Když měl vypravěč dojem, že se mu ovce posmívají, ještě o staříkovi nic nevěděl. Dozvěděl se to až „po čase“. (řádek x)
2. O tom není v ukázce žádná zmínka.
3. Nečekal, že ovce jeho plány prokouknou. Tak snadné vítězství ovcí vypadalo, jako by si s lidmi ze ZOO jen pohrávali, protože jsou jim k smíchu.
4. Vypravěče ta lehkost vítězství ovcí opravdu zaskočila a měl pocit, že mu tak dávají najevo svou převahu.
5. Domácí zvířata taková nejsou (aspoň ne všechna) a jako zvěrolékař to ví.
6. Ano, navíc o ovcích píše, jako by se chovaly podobně jako lidé.

E – Co určitě platí?

1. Nejdříve to lidé ze ZOO zkoušeli dvakrát ve dne, potom jednou v noci. Pokaždé marně.
2. To je jenom domněnka zvěrolékaře, navíc se zmiňoval o OVČÍCH mlscích, což nejspíš nebudou bonbóny, sušenky ani jiné sladkosti nebudou.
3. Problém nebyl v tom, že ovce byly toulavé – problém byl v jejich hustém kožíšku.
4. Ano, neuspěli zkušeni ošetřovatelé ze ZOO ani zvěrolékař-specialista.
5. Ovce neutekly ze ZOO.
6. O tom se v ukázce nepíše. Jediným člověkem, který dal v ukázce najevo určitou nespokojenost, byla paní z úřadu. Té ale vadily hlavně bobky – strach před ovci neměla.

F – Jaké byly ovce?

1. Vypravěč kající se sdělil paní na úřadě, že je nad jejich síly ovce chytit. (řádky u, v)
2. (Ovce) obratně kličkovaly staveništěm. (řádky g, h)
3. Ovce se nezachraňovaly ÚTOKEM, nýbrž ÚTĚKEM.
4. Ovce ale nebyly ostříhané a silná vrstva vlny dopad utlumila, takže střely nefungovaly. (řádek o)
5. Ovce naopak zahanbily elitu ošetřovatelů ze zoologické zahrady včetně zvěrolékaře. (řádky t, u)
6. „Ovce si samy našly přístřeší a pásly se mezi paneláky.“ (řádky y, z)

G – Co chtěl použít?

1. ... (ovce) skončí v natažených sítích. (ř. q, r)
2. O křiku a rámusení se ukázka nezmiňuje.
3. Na ovčí mlsky možná nalákal ovce stařík. (řádek aa)
4. „Ovce oslníme, ...“ (řádek q)
5. „Další den jsem si vzal narkotizační pistoli.“ (řádek j)
6. O jedovaté návnadě se ukázka nezmiňuje.

H – Jací byli zaměstnanci ZOO?

1. Zvěrolékař nakonec zavolal paní z úřadu, že chycení ovčí je nad jejich síly.
2. Po prvním nezdaru to zkusili ještě dvakrát.
3. To tedy neměli – byli spíše zoufalí z toho, že se jim nedaří ovce pochytat.
4. To určitě ne – byl mezi nimi například zvěrolékař-specialista. Ovce žádné vzdělání nemají.
5. Proto se třikrát pokusili ovce chytit.
6. O tom se v ukázce nepíše.

I – Kdo vypráví příběh?

Příběh vypráví zvěrolékař – viz řádek j: „Jako zkušený zvěrolékař jsem věděl, ...“.

J – Bez chyby v psaní i/y

1. Správně má být „mi“.
2. Správně má být „zahanbily“.
3. Věta je napsána bez chyby.
4. Správně má být „narkotika“.
5. Správně má být „na mezi“.
6. Správně má být „kličkovat“.

K – Ovce jako lidé

1. Přístřeší si ovce našly instinktivně – jako jiná zvířata.
2. Ovce samozřejmě žádnou taktiku nevypracovávaly. Jednaly instinktivně.
3. Posmívat se někomu/něčemu může jen někdo, kdo sám myslí podobně jako lidé.
4. Něco/někdo může být pro legraci jen někomu, kdo sám myslí podobně jako lidé.
5. To nemá s myšlením podobným lidskému mnoho společného. Jednaly instinktivně.
6. Ovce samozřejmě úmysl lidí ze ZOO neschvalovaly.

L – Na co dává odpověď?

1. Ukázka dává jasnou odpověď: s prohrou pracovníci ZOO dlouho vůbec nepočítali.
2. Ukázka dává jasnou odpověď: ovce občas trávili noc na staveništi za paneláky.
3. Ukázka dává jasnou odpověď: ovce měly výraznou převahu.
4. O tom se v ukázce nic nepíše.
5. Vysvětluje to tak, že ovce měly příliš huňatý kožíšek, který ztlumil uspávací střelu.
6. Na konci se píše, že se po čase dozvěděl, že ovce na jaře vyhnal a zavřel za nimi dveře.

M – Tvzení o tabulce

1. Pštros ani prase ne.
2. Jde o kapra – před 3 000 lety, tedy později než ostatní zvířata v tabulce.
3. Lidé ji chovají jako společníka.
4. Prase ani lamu kvůli mléku podle tabulky nechová.
5. Pštros a kapr jsou „nesavci“, ostatní zvířata v tabulce jsou savci. Nejpozději začal člověk chovat kapry, a to před 3 000 lety.
6. Užitek z kapra je jen maso – ostatní zvířata dávají třeba kůži a mají užitek i jako živá.

2B Matematika

A – Počet písmen abecedy

V tabulce jsou 3 sloupce a 9 řádků pro písmena abecedy. Protože v posledním sloupci je jeden řádek nevyužitý, je počet písmen, jimiž začínají slova ve slovníku podle tabulky, rovný hodnotě $3 \cdot 9 - 1 = 27 - 1 = 26$.

B – Více než čtvrtina rozsahu

Jedna čtvrtina rozsahu je 200 stran.

1. Část **S, T, U, V, W, X, Y** a **Z** má 210 stran.
2. Část **M, N, O, P, Q** a **R** má 189 stran.
3. Část **G, H, I, J, K** a **L** má 124 stran.
4. Část **A, B, C, D, E** a **F** má 277 stran.

C – Začíná i končí stejně

U stejné ruky začínají a končí ve slovníku písmena, kterým je věnován lichý počet stran. Je to vidět na příkladu, protože ruce se pravidelně střídají: levá ruka (1. strana) – pravá ruka (2. strana) – levá ruka (3. strana) – pravá ruka (4. strana) – levá ruka (5. strana) – pravá ruka (6. strana). Na tom, že příklad začíná levou rukou, nijak nezáleží. Lichý počet stran je v tabulce uveden u písmen C, D, E, G, I, K, L, M, N, R, T a V. Těchto písmen je tedy 12.

D – Počet stran - samohláska

A	40	stran
E	27	stran
I	27	stran
O	18	stran
U	10	stran
Y	2	strany
Celkem	124	stran

E – Bitva na Moravském poli

	Rudolf Habsburský	Přepočet na JEZDCE:	4 150
vojevůdci	3	200 krát více:	600
JEZDCI	2 000	stejně:	2 000
lučištníci	2 500	2 krát méně:	1 250
pěšáci	18 000	60 krát méně:	300

F – 9krát 9 = 81

Je to číslo 81 = 9 · 9. Při jeho hledání mělo smysl postupovat směrem dolů od čísla 10, ze kterého se „vyrobí“ číslo 100 (100 = 10 · 10). Je to mnohem šikovnější a rychlejší než postupně procházet možné „výsledky výroby“, tedy čísla 99, 98, 97 atd.

G – Čtvereční palce

Jedna čtvereční stopa je čtverec o straně 12 palců. Takový čtverec obsahuje $12 \cdot 12 = 144$ čtverečků o straně 1 palec. Jedna čtvereční stopa měla tedy **144 čtverečních palců**.

H – Nadmořská výška

Při stoupaní bylo převýšení $480 \text{ m} - 370 \text{ m} = 110 \text{ m}$. Aby celkové převýšení k místu označenému ??? představovalo také 290 m, musí mít místo označené ??? nadmořskou výšku o 180 m nižší, než je nadmořská výška vrcholu V. Tedy nadmořskou výšku $480 \text{ m} - 180 \text{ m} = \mathbf{300 \text{ m}}$.

I – Dva stany

Rýha kolem stanu s předsíňkou je delší než rýha kolem stanu bez předsíňky jen o dvě strany kratší strany obdélníku na obrázku. Každá měří 200 cm. Protože rýha kolem stanu s předsíňkou měří 1 650 cm, je rýha kolem stanu bez předsíňky kratší o 400 cm, a měří tedy **1 250 cm**.

J – Co nedává smysl?

Ani jeden z navrhovaných součtů nedává smysl.

1. Z telefonního čísla se například kdysi dal poznat operátor. Nyní už neplatí ani to. Součet telefonních čísel dokonce nemusí být platné telefonní číslo.
2. Kdyby se třeba spočítal průměr všech sčítanců (tj. jejich součet dělený jejich počtem), mohlo by se ukázat, v jakém období se husitské bitvy „hromadily“. Není ale zřejmé, co by vyjadřoval samotný součet.
3. Jedno číslo vzniklé z informace o adresátovi a odesílateli dopisu by mohlo vyjadřovat například vzdálenost mezi nimi. Není ale vůbec jasné, co by mohl vyjadřovat součet obou směrovacích čísel.
4. Z rodného čísla se dá například určit věk nebo pohlaví dané osoby. Není vůbec jasné, co by se mohlo dát určit ze součtu rodných čísel.

K – Analogové a digitální

Následující výpočty vycházejí z předpokladu, že ručičkový čas patří do stejné části dne (dopoledne, odpoledne) jako čas číselný.

1. Ručičkový čas je 15:50. Není tedy stejný jako číselný čas.
2. Ručičkový čas je 15:15. Zpoždění za číselným časem je tedy 1:20, což je 80 minut.
3. Ručičkový čas je 19:20. Náskok před číselným časem je tedy 2:10, což je 130 minut.
4. Ručičkový čas je 8:05. Zpoždění za číselným časem je tedy 2:10, což je 130 minut.

3B Humanitní základ

A – Činnosti ve středověku

setí obilí

praní prádla

čištění kůže

Původní popisky pod těmito obrázky byly nesprávné.

B – Tělesně postižení občané

1. Žádné takové omezení neexistuje – do řady institucí je navíc vjezd pro vozíčkáře.
2. Tělesné a duševní postižení jsou dvě různé věci.
3. To se nijak nevylučuje, řada lidí je navíc odkázána na invalidní vozík v důsledku úrazu.
4. Auta pro takto postižené lidi mívají upravené řízení – ovládají se výhradně rukama.
5. Konají se pro ně například paralympijské hry.
6. Pro zastupování není důvod – nejde nutně o lidi s duševním postižením.
7. Lidé s tělesným postižením mají ztížený pohyb, případně mají smyslové oslabení – ani jedno jim nemusí bránit ve studiu.

C – Využití prázdné plochy

1. Uvnitř sídliště není vhodné mít pole.
2. Ta by tam přivedla hustý provoz aut.
3. Hřiště, i dopravní pro děti, je vhodné.
4. Rušila by a byla by i nebezpečná.
5. Skládka je nevhodná kvůli vzhledu, zápachu i provozu aut, která navážejí odpad.
6. Taková elektrárna je hlučná, okolní domy by navíc bránily větru.
7. Vhodné využití – kolem mohou být lavičky.
8. Budou mezi lidmi.

D – Odhady o Česku

1. V Praze žije přibližně desetina všech obyvatel, a proto zde žije také přibližně desetina všech jedenáctiletých českých dětí.
2. Pořád ještě existuje velká většina lidí, kteří buď neovládají žádný cizí jazyk, nebo nanejvýš jeden.
3. Většina má dvě děti nebo méně.
4. Jen samotných dálnic je zhruba 1 300 km.
5. Má ho velká většina dospělých.
6. K nějaké víře se hlásí jen každý pátý občan, do kostela jich chodí pravidelně ještě mnohem méně.
7. Většina se dívá denně.
8. Zvláště ve městech, kde žije většina obyvatelstva, bydlí mnoho rodin v nájemních bytech.

E – Práce TV stanic

1. Protože reklama provází oblíbený pořad, uvidí ji více lidí.
2. Mohou sledovat on-line vysílání nebo záznamy televizních pořadů na internetu.
3. Umožňují například brouzdání (surfování) po internetu.
4. V dnešních televizních soutěžích diváci obvykle hlasují zasíláním esemesek.
5. Mají už bez výjimky také své vlastní internetové stránky.
6. Naopak, zrovna seriály se dají najít na internetu na různých úložištích.
7. U nás jí konkuruje také internetové vysílání (například Seznam.cz) spolu s různými internetovými zpravodajskými servery.
8. Výrobu takových diagramů nebo grafů, obvykle barevných, usnadňují moderní počítačové programy.

9. Řada televizních stanic má některé své pořady trvale k dispozici na internetu.

F – Co senioři smějí?

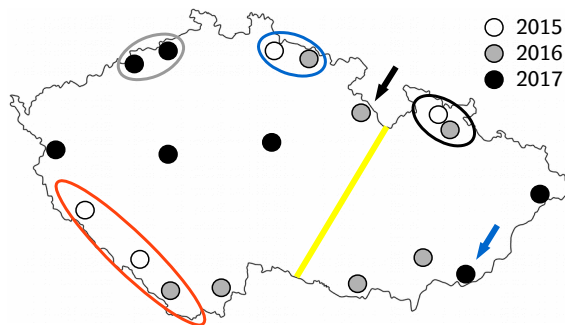
Senioři samozřejmě smějí všechno, co je uvedeno v nabídce. U pilotování letadla budou nejspíš potřebovat častější lékařské prohlídky než mladí piloti, ale zakázáno nemají ani pilotování.

G – Jak sportují?

1. Jde o bílá políčka, poslední vpravo. Jsou v nich shora dolů čísla 60 – 170 – 110 – 420 – 350 – 410. Není pravda, že tato čísla rostou.
2. Ano, protože největším číslem v políčku „nikdy“ (s bílým pozadím) je 420, což je méně než polovina z 1 000 = 500.
3. O tom diagram neříká vůbec nic.
4. O sportech, které nejsou v diagramu, nevíme nic z ankety ani jinak.
5. Pravidelně se jíždě na kole věnuje 360 účastníků ankety. Míčovým hrám nebo běhu a atletice celkem se pravidelně věnuje 160 + 160 = 320 účastníků.
6. Součet čísel uvedených v řádku „sporty na sněhu“ je 1 000. Nikdo tedy odpověď nevynechal.
7. Jde o ten odstín šedé, ve kterém jsou shora dolů čísla 500 – 360 – 380 – 230 – 160 – 160. Není pravda, že tato čísla klesají.

H – Záznamy v mapce

1. V roce 2016 navštívil 7 míst, v roce 2017 navštívil také 7 míst.
2. Přibližnou hranici mezi Čechami a Moravou znázorňuje žlutá čára.
3. K pobytu v Bílých Karpatech ukazuje modrá šipka. Byl tam až v roce 2017, zatímco v Krkonoších (modrá elipsa) byl v letech 2015 a 2016.
4. viz elipsa vlevo dole touto barvou:
5. K pobytu v Orlických horách ukazuje černá šipka. Byl tam jen v roce 2016.
6. Jednou byl také v Jeseníkách – viz prázdné kolečko v černé elipse vpravo nahoře.
7. viz elipsa vpravo nahoře touto barvou:
8. viz elipsa vlevo nahoře touto barvou:

I – Která je to píseň

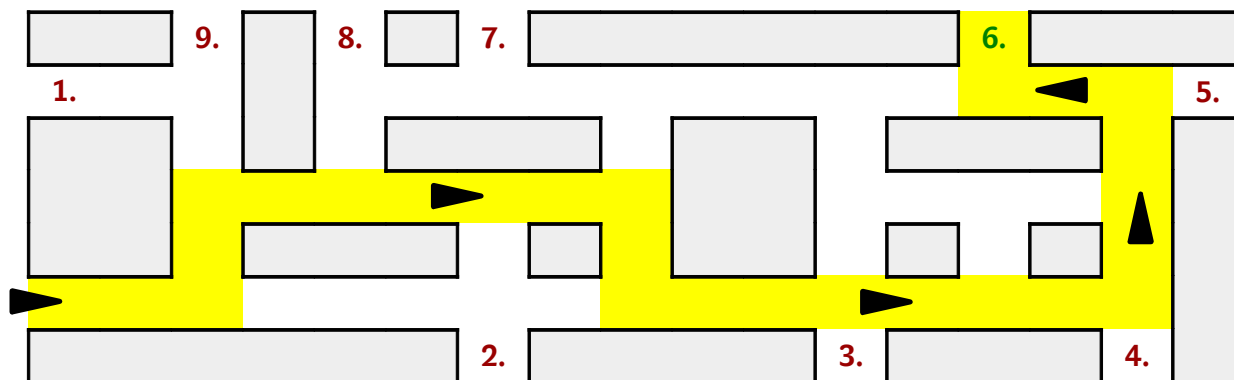
Píseň se dá zpívat na nápěv lidové písně *Já do lesa nepojedu*:

Po lá mal se mra ve ne ček, ...
 Já do le sa ne po je du, ...

J – Výbava velkých měst

Jde o velká města, ve kterých se „užijí“ všechny nabízené služby a instituce kromě muzea kosmonautiky. Gymnázium i hřbitov bývají i v mnohem menších sídlech.

K – Bludiště

4B Přírodovědný základ

A – Objem kamene

Podle stupnice na odměrném válci v něm bylo před vhozením kamene 18 ml vody. Po vhození kamene stoupla hladina k rysce pro 32 ml. To znamená, že objem kamene byl $32 \text{ ml} - 18 \text{ ml} = 14 \text{ ml}$.

B – Proč létají nízko?

Vlaštovky se živí hmyzem. Létající hmyz se před deštěm stahuje blíže k zemi, a proto i vlaštovky létaly nízko nad zemí.

C – Velká města v ČR

1. Jsou východočeské město.
2. Jeseník u hranice s Polskem, Děčín u hranice s Německem.
3. Přes České Budějovice jezdí do Rakouska.
4. Taková řeka neexistuje (Vltava protéká Prahou, Labe Pardubicemi).
5. Vzduchem z Plzně 315 km, z Brna 80 km.
6. Obě města leží na sever od Prahy.
7. Je to první dálnice u nás (D1).
8. Leží u Krušných hor a Českého středohoří.
9. Ano, nejdříve Hradcem Králové.

D – Cílem je změna skupenství

1. Voda v něm pomáhá dostat moč a stolicu do odpadu a v tzv. sifonu tvoří něco jako pokličku, která brání pronikání zápachu z odpadu do bytu.
2. Slouží k sušení mokrého prádla, jehož podstatou je odpařování vody.
3. Urychluje odpařování vody z mokrých vlasů.
4. Má co nejdéle udržet teplotu nápoje, který je uvnitř.
5. Má zabránit pronikání deště k tělu člověka.
6. Je určen k oddělování vody od větších pevných látek (třeba kolínek).
7. Vytváří páru, aby lépe vyžehlila některé látky (třeba plátno).
8. Je určena k tomu, aby vodu v potravinách zmrazila na led.
9. Je určena pro rychlé přivedení vody do varu.

E – Teplota nad 37 stupňů

1. Získá tak pokojovou teplotu kolem 20°C .
2. V lednici bývá kolem 15°C .
3. Bývá to méně než 10°C .
4. O takové brzdy by ses spálil(a) – při prudkém brzdění z nich odlétají jiskry.
5. Hřeje tě, takže je určitě zřetelně teplejší. Bývá to pod 60°C .
6. O takový list pilky se můžeš spálit.
7. Mívá nanejvýš 15°C , v zimě méně. Teplota závisí také na tom, jak dlouho je v potrubí, které není izolované (například v paneláku).
8. Může se ohřát i na tak vysokou teplotu, že na ní bosý člověk nevydrží.
9. Mívá kolem 20°C .

F – Uhynutí rostliny

1. Například kráva může rostlinu sežrat na pastvě.
2. Silný vítr může vyvrátit třeba smrk.
3. Vlhký sníh může zlámat většinu větví nebo způsobit vyvrácení stromů.
4. Někdy mu padnou za oběť celé lány obilí.
5. Znamé jsou třeba následky rozšíření kůrovce nebo lýkožrouta v lesích.
6. To může nastat u vodních rostlin žijících třeba v rybníku.
7. To způsobí, že na rostlině nevyrostou plody.
8. Kyselé deště jsou jednou z příčin úhynu jehličnanů v lesích.
9. Jiná přemnožená rostlina může odebrat rostlině živiny, vodu nebo ji může připravit o světlo.

G – Překážky postupu

1. Jde o překážku, není ale přírodní.
2. Hrozí, že vítr vyvrátí další strom, který na tebe spadne.
3. Náledí na prudkém svahu je velmi nebezpečné.
4. Na našem území medvědi ve volné přírodě nežijí. Na rozdíl od Slovenska.
5. Jde o překážku, není ale přírodní.

6. Na takový porost lze v české krajině narazit běžně.
7. Taková skála je součástí české krajiny.
8. Takový rybník nebo potok je součástí české krajiny.

H – Děje při vaření

1. Třeba při ohřívání polévky z mrazáku.
2. Vařením se ničí bakterie, kterých jsou všude kolem nás nejméně miliony.
3. Třeba v mixéru.
4. Například při vaření syrových vajec.
5. Například při pečení masa vzroste z pokojové teploty (řekněme 20 °C) až na teplotu kolem 200 °C. Než začneme upečené maso jíst, musíme počkat, až vychladne na teplotu kolem řekněme 60 °C.
6. Spotřebovává se elektrická energie (spotřeba se měří elektroměrem), plyn (plynoměrem) a voda (vodoměrem).
7. Například červené maso při vaření zesvětlá.
8. Například cítíme z trouby vůni pečeného masa; když se spálí, cítíme zápach.

I – Co se změnilo za 100 let?

1. Jde například o vysídlené vesnice v pohraničí nebo vesnice, které zatopila voda v nových přehradních nádržích.
2. Například těch, které vedou od nových elektráren.
3. V roce 1900 u nás nebyly žádné dálnice.
4. K tomu dojít mohlo – domy či stavby se boří třeba kvůli stavbě silnic.
5. Po roce 1948 došlo ke spojování políček.
6. Polních cest ubylo kvůli zcelování políček.
7. Velkých přehradních nádrží přibýlo.
8. Čápi nezmizeli.

J – Co najde na mapě?

Najde tam několik našich významných řek a nadmořskou výšku několika našich hor. Na mapu Česka v atlasu se rozhodně nevejde část žádného moře – jsou příliš daleko. Všechno ostatní jsou příliš velké podrobnosti.

K – Potraviny obsahující vodu

Aspoň trochu vody najdeme ve všech uvedených potravinách.

L – Odkud je fotografie?

1. V létě tam sníh být nemůže – není to dost vysoko.
2. V březnu tam sníh být může – je to vysoko.
3. V září tam sníh není – je to nízko.
4. V dubnu tam sníh být může – je to v horách.
5. V prosinci tam sníh bývá – je to v horách.
6. Tam v květnu sníh není – je to na jihu a nízko.
7. V listopadu tam sníh být může – je to v horách.
8. Tam v červenci sníh není – je to nízko.

M – Když dítě usne

1. To by umřelo.
2. Když spí, na otázky nereaguje.
3. Mozek řídí organismus i během spánku. A také se nám zdají sny.
4. Ráno má hlad – přes noc mu vytráví.
5. Malé děti se dokonce počurávají.
6. Někdy dokonce poslintá polštář.
7. Roste pořád.
8. Hlasitý zvuk je může probudit.
9. To by umřelo.

5B Anglický jazyk

Kvůli zjednodušení předpokládáme v následujících českých odůvodněních, že kdykoli je někdo osloven *you*, pak mu mluvčí „tyká“. Například otázku *How are you?* tedy překládáme jako *Jak se máš?*, i když úplně stejná anglická otázka může v češtině znamenat také *Jak se máte?*, a to s tím, že se mluvčí obrací buď na jednotlivce, kterému „vyká“, anebo dokonce na skupinu osob – bez ohledu na to, zda jim tyká, nebo vyká. Podobné zjednodušení volíme též při překladech vět, v nichž se vyskytují výrazy *your*, *yours* apod.

A – Vlastnosti míče

1. malý	3. levný	5. sladký	7. měkký
2. z umělé hmoty	4. mladý	6. starý	8. kulatý

B – Na co dává odpověď?

1. The local people as well as tourists like the city very much.
2. Everybody is happy.
3. The port is in a very nice location, with some mountains on one side.
4. *Takovou informaci ukázka neobsahuje.*
5. The port is in a very nice location, with some mountains on one side, and the Atlantic Ocean on the other.
6. Portside has its name because it is home to an important port.
7. There are no clouds in the sky, the sun is shining.
8. *Takovou informaci ukázka neobsahuje.*

C – Přibývání informací

1. Často navštěvuji své prarodiče. Moje babička ráda hraje karty. Je dobrá hráčka.
2. Ben a já jsme velmi dobří přátelé. Často si spolu hrajeme. Je to nejvyšší kluk v naší třídě.
3. Bydlíme ve Lhotě. Lhotě je velmi malá vesnice. Bydlíme na vesnici.
4. Děti Jana Nováka jsou Eva, Jan, Alena a Karel. Karel je nejstarší. Má dvě sestry.
5. Marie si hraje se svým míčem. Míč je červený a velmi velký. Je to Mariin míč.
6. Nedívám se rád na televizi. Nemáme televizi doma. Raději místo toho čteme hodně zajímavých knih.
7. Mému otci je 40 let. Je stejně starý jako moje matka. Mé matce je 40 let.

D – (Ne)slučitelné vlastnosti

1. Jeho čistý svetr je špinavý.	6. Tento míč je černý a bílý.
2. Jeho mladší sestra je hezká.	7. Mí mladí rodiče jsou aktivní.
3. Moje rychlé kolo je docela těžké.	8. Její dlouhé nohy jsou krátké.
4. Její mladá kočka je velmi stará.	9. Naše kuchyň je malá a tmavá.
5. Její horký čaj je sladký.	

E – Co řidička smí?

1. Směje se a zpívá písničku.	5. Venčí své dva psy.
2. Kouří cigaretu.	6. Sedí a sleduje provoz.
3. Mluví se svými dětmi na zadních sedadlech.	7. Vaří oběd pro své děti.
4. Pije sklenici whisky.	8. Píše esemesku svému příteli.

F – Číslovky

1. $11 + 4 = 16$	5. $63 + 12 = 75$
2. $70 - 22 = 48$	6. $18 - 13 = 3$
3. $75 : 5 = 15$	7. $80 : 40 = 2$
4. $13 + 16 = 29$	8. $23 - 11 = 26$

G – Doplnování do věty

1. (Jedno nějaké) děti se procházejí podél řeky.
2. Policisté jsou děti/děťmi se procházejí podél řeky.
3. Nějaké dobře oblečené děti se procházejí podél řeky.
4. Pět dětí se prochází podél řeky.
5. Malé děti se procházejí podél řeky.
6. Ryby děti/děťmi se procházejí podél řeky.
7. Děti paní Cooperové se procházejí podél řeky.
8. Její mladší děti se procházejí podél řeky.
9. Rodiče se svými dětmi se procházejí podél řeky.

H – Přivítání

1. Měj se pěkně.	4. Nashledanou.	7. Pozdravuje ode mě svého bratra!
2. Nashledanou, Cindy.	5. Nazdar Cindy.	8. Moc ráda tě vidím.
3. Ahoj Cindy. (na přivítanou)	6. Brzy nashledanou.	9. Jak se máš, Cindy?

I – Popisky k obrázkům

1. pátek: hraní karet	4. středa: fotbal	7. v pondělí: fotbal
2. středa: pozorování ptáků	5. neděle: čtení Harryho Pottera	8. v pátek: tanec
3. úterý: venčení našeho psa	6. sobota: vaření s tátou	9. v úterý: pozorování ptáků

J – Správné osobní zájmeno

1. Správně má být <i>He</i> = on.	5. Správně má být <i>She</i> = ona.
2. Zájmeno je správné: <i>We</i> = my.	6. Zájmeno je správné: <i>She</i> = ona.
3. Zájmeno je správné: <i>She</i> = ona.	7. Správně má být <i>They</i> = oni.
4. Správně má být <i>He</i> = on.	8. Zájmeno je správné: <i>he</i> = on.

6B Ekonomické dovednosti

A – Jak ušetřit za energie?

1. Na ohřívání vody se spotřebovává energie. Voda ohřátá zbytečně znamená zbytečnou spotřebu.
2. Při každém otevření ledničky do ní vnikne teplý vzduch, který se musí uvnitř ochladit. Na to se spotřebovává energie (zpravidla elektrická – některé ledničky mohou být i plynové, už se jich ale moc nepoužívá).
3. Při krátkém větrání nevychladnou stěny, které by bylo nutné dlouho ohřívat.
4. Díky tomu mohou ušetřit, ale ne za spotřebu energií.
5. Pokud v noci spí, nepotřebují takové teplo v bytě, protože se v peřinách zahřejí. Protopí tedy méně plynu.
6. Z hrnce přikrytého pokličkou neuniká tolik tepla jako z hrnce bez pokličky.
7. Na ohřev vody se u Kubíčku spotřebovává plyn.
8. Díky tomu mohou ušetřit, ale ne za spotřebu energií.

B – Proč auta bez řidiče?

1. Moderní auta už opravdu leccos umějí samostatně: upozorňují například řidiče na změnu jízdního pruhu, varují ho před autem, které se příliš přiblíží, dokážou udržovat nastavenou rychlost nebo ji snížit, když auto vepředu jede pomaleji a nelze je předjet.
2. Hustý provoz mohou počítače zvládnout lépe než lidé.
3. Automobilky pečlivě zvažují, za co případně utratí část svého zisku – hračky pro šéfy to nejsou.
4. Automobilky takový vývoj očekávají, a proto žádná přední automobilka nechce zůstat zpátky.
5. Takový problém neexistuje, a i kdyby existoval, neměly by ho řešit automobilky.
6. Moderní auta naopak zjednodušují řidičům práci a umožňují, aby obstojně a bezpečně řídili i méně zkušený řidiči.
7. Protože panuje přesvědčení, že vývoj půjde tímto směrem, nechce žádná přední automobilka zůstat zpátky a přijít kvůli tomu o zákazníky.
8. Očekávají, že počítač se nebude dopouštět „lidských“ chyb, například nebude „nepozorný“. Zatím se to ale úplně nedaří uskutečnit.

C – Co napomáhá dovozu?

1. Špatná kvalita zboží, je-li známa, odrazuje zákazníky od koupi.
2. Například v Číně se dnes vyrábí velmi mnoho zboží právě kvůli levné pracovní síle. V některých zemích výrobní společnosti dokonce zaměstnávají děti, což je ve vyspělých zemích zakázáno.
3. Některé zboží se převáží také letecky. Letadla „vyrábějí“ oxid uhličitý, který přispívá k oteplování planety.
4. Přesvědčivá reklama přiměje lidi, aby takové zboží kupovali.
5. Dovozci i prodejci mají zájem především o zboží, na kterém budou mít zisk.
6. To se týká například dovozu tropického ovoce, které u nás neroste.
7. Drahá doprava zvyšuje prodejní cenu zboží – kvůli tomu si je koupí méně lidí, než kdyby bylo levné.
8. Když je po něm poptávka (zákazníci je chtějí), dovozci vědí, že se dovoz vyplatí.

D – Stěhování vs. dojíždění

1. Protože pan Křivka nabídku nové práce už přijal, nemusí brát v úvahu, co nového se v ní naučí.
2. Ve městě obvykle bývá víc pracovních příležitostí než na vesnici.
3. Signál GPS je stejně silný ve městě i na vesnici.
4. Děti mohou mít na vesnici kamarády, ve městě nemusejí nikoho znát.
5. Náklady na bydlení se přestěhováním nejspíš změní a rozdíl hraje roli v rodinném rozpočtu.
6. Ve městě bývá lékařská péče dostupnější než na vesnici.
7. Děti mohou mít ve vesnické škole kamarády, může se jim tam líbit. O městské škole nic nevědí.
8. Může to hrát roli například tehdy, jsou-li jeho děti často nemocné.
9. Dojíždění do práce přímo z města bude nejspíš levnější než dojíždění z vesnice.

E – Zdražení elektřiny

Všechny uvedené výrobky se vyrábějí pomocí elektřiny, a proto bude jejich výroba dražší.

F – Počet vyrobených aut

Škoda Auto vyrobila 750 tisíc aut
Hyundai vyrobilo 350 tisíc aut
TPCA vyrobilo 250 tisíc aut (Toyota Peugeot Citroën Automobile v továrně u Kolína)
CELKEM 1 350 tisíc aut

G – Změny kvůli internetu

1. Jsou to lidé, kteří rádi brouzdají po internetu.
2. Takovou možnost nabízí například Národní galerie. Také Google podrobně nafotografoval obrazy v předních světových galeriích a zpřístupnil je na internetu.
3. Stačí, když se budou dívat v původním znění a otitulkované anglické či americké seriály. Nebo na zprávy či na sportovní přenosy.
4. Například na Wikipedii.
5. Objevují se například na YouTube, doprovázejí také výsledky hledání pomocí googlování apod.
6. Pravdou je opak. Rychleji se ovšem šíří také informace nepravdivé.
7. Jde o tzv. internetové obchody.
8. Začaly se vyrábět kvůli hledání úspor elektrické energie – nikoli kvůli internetu.

H – Dva zelináři

1. Když se švestky zkazí, nevydělá na nich vůbec nic. Snaží se tedy vydělat aspoň trochu.
2. Když na 1 kg švestek vydělá 1 korunu, zatímco Drahý 2 koruny, vydělá na nich stejně, prodá-li jich dvakrát víc než Drahý.
3. Na švestkách nevydělá, ale může vydělávat třeba na bramborách (když je dokáže levně koupit a draze prodat).
4. Každý prostředník si přidává svůj výdělek k ceně, za kterou zboží nakoupil.
5. Ušetří-li za nájem, má nižší výdaje.

I – Dvě skupiny povolání

1. Musí sama uklízet tam, kde za to dostane zapláceno.
2. Jeho pacient musí sedět v jeho zubařském křesle.
3. Některé počítačové hry hrají miliony lidí na celém světě.
4. Nemusí svou sochu prodávat hned po dokončení.
5. Budou-li se filmy s ním hrát i po jeho smrti, budou autorské honoráře dostávat jeho dědicové.
6. Musí účetní položky zákazníka sám vkládat do počítače.
7. Některé počítačové programy užívají miliony lidí na celém světě.
8. Musí taxík řídit.
9. Budou-li její básně vycházet i po její smrti, budou autorské honoráře dostávat její dědicové.

J – Vynikám, uplatním

1. učitelé	4. např. ošetřovatelé zvířat	7. profesionální atleti
2. překladatelé a tlumočníci	5. např. vojáci a policisté	8. např. zkušební letci, hasiči
3. například účetní	6. např. architekti	9. modelky a modelové